

Lieksan kaupungin lausunto Ikäohjelmaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä

Kaupunginhallitus 22.08.2022 § 254
465/00.04.00/2022

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Lieksan kaupungin lausuntoa Ikäohjelmaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä.

Väestön vanhenemiseen varautumiseksi vuonna 2020 laadittiin Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030: Tavoitteena ikäkyvykäs Suomi. Ikäohjelmassa määritellään yhteinen suunta ja keinot, joiden avulla asioita tarkastellaan poikkihallinnollisesti ja yli vaalikausien. Vuonna 2020 laaditussa Ikäohjelmassa on kirjattu, että valmistellaan ehdotus valtioneuvoston periaatepäätökseksi ikäohjelman jatkotavoitteista ja keinoista vuoteen 2030 saakka.

Tässä luonnoksessa esitellään periaatteet Kansallisen Ikäohjelman toteuttamisessa, toimeenpanosuunnitelma vuosille 2023–2027 sekä alustavat toimenpide-ehdotukset vuosille 2027–2030. Tämä periaatepäätös ja toimeenpanosuunnitelma on laadittu yhdessä eri ministeriöiden, kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Vanhusneuvostojen jäseniä ja ikäihmiset ovat osallistuneet periaatepäätöksen ja toimeenpanosuunnitelman laatimiseen mm. eri työpajojen ja keskustelutilaisuuksien kautta.

Ikäohjelman 2030 keskeisinä vaikuttavuustavoitteina on suunnata ennaltaehkäiseviä ja toimintakykyä parantavia toimia iäkkäälle väestölle ja riskiryhmille, pidentää ikääntyvien työikäisten toimintakykyä ja työuria, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa, lisätä ja mahdollistaa vapaaehtoistoimintaa, varmistaa iäkkäiden palvelujen yhdenvertaisuus, tehokkaampi koordinaatio ja taloudellinen kestävyys, lisätä asumisen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyyttä ja nostaa esille suomalaista ikäteknologian kehittämistä ja hyödyntämistä. Periaatepäätöksen lähtökohtana on, että toimet väestön ikääntymiseen varautumiseksi edelleen tähtäisivät asetettujen vaikuttavuustavoitteiden toteuttamiseen.

Läpileikkaavina teemoina on iäkkäiden henkilöiden osallisuuden, itsemääräämisoikeuden ja voimavarojen vahvistaminen yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla, yksilöllisten ominaisuuksien ja tarpeiden sekä iäkkään väestön moninaisuuden parempi huomioiminen yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla, ikääntymiseen liittyviin asenteisiin vaikuttaminen ja sukupolvien välisten suhteiden syventäminen, kerättävän tiedon luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden parantaminen, toimintakäytänteiden vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen ja indikaattoreiden määrittely toiminnan laadun varmistamiseksi sekä väestön ikääntymiseen liittyvien mahdollisuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen.

Lausunnot pyydetään jättämään osoitteessa lausuntopalvelu.fi viimeistään 31.8.2022.

Lieksan kaupungin lausunto:

Ikäohjelma on laadittu kattavasti, ja se sisältää keskeiset ikääntyvän väestön hyvinvointiin ja sen edistämiseen liittyvät elementit. Ikäohjelman sisällössä katsotaanärkevän matkan päähän tulevaisuuteen. Aikaikkuna

on sellainen, jonka aikana tapahtuvat muutokset on ennakoitavissa suhteellisen varmasti. Ikäohjelma on teemoitettu loogisesti siten, että tarkastelunäkökulma säilyy koko ajan ohjelman kohderyhmässä.

Ikäohjelmassa käsitellään myös aihekokonaisuuden suurinta haastetta eli osaavan työvoiman saatavuutta. Mahdollisimman pitkään jatkuva kotona asuminen on kannatettava tavoite, mutta se ei toteudu ilman riittävää määrää koulutettua henkilöstöä. Henkilöstön saatavuuden turvaaminen tuleekin nostaa toimenpideohjelman aikataulutuksessa ensimmäiseksi asiaksi.

Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa korostuu kuntien ja hyvinvointialueiden palveluiden rajapinta-asioiden sopimisen merkitys myös ikäihmisten palveluissa. Valtakunnallisilla ratkaisulla ja linjauksilla voidaan tehostaa maan eri alueiden välistä tasa-arvoa, mutta palveluiden järjestämisessä on ensiarvoisen tärkeää sopia tarkoituksenmukaisesta työnjaosta, ja samalla turvata kuntien taloudellinen liikkumavara palveluiden tuottajana.

Teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen entistä laajemmin ikääntyvän väestön palveluissa on tätä päivää ja tulevaisuutta, mutta uusien palvelumuotojen käyttöönotossa on varmistuttava siitä, että teknologian hyödyntäminen on mahdollista asiakkaiden osaamisen ja esimerkiksi tietoliikenneyhteyksien laadun näkökulmasta.

Lausunto kokonaisuudessaan on liitteenä.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Lieksan kaupunginhallitus päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon Ikäohjelmaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä.
Päätös	Lieksan kaupunginhallitus päätti antaa liitteen mukaisen lausunnon Ikäohjelmaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä seuraavalla lisäyksellä: Kohtaan ”Mikä tarkemmista tavoitteista ja toimenpiteistä on mielestäsi erityisen tärkeä vuoteen 2030 mennessä?” lisätään virke ”Lieksan kaupunki korostaa sitä, että ikääntyneiden tuetun ja tehostetun palveluasumisen tulisi toteutua lähipalveluna aina asiakkaan niin halutessa.”
Lisätietoja	Hyvinvointijohtaja Arto Sihvonen, p. 040 1044 101, sähköposti arto.sihvonen(at)lieksa.fi